

NESTNIK

Letnik XXVIII.

Celovec, petek, 19. januar 1973

Štev. 3 (1591)

ZAGOTOVILO DELEGACIJI KOROŠKIH SLOVENCEV MED OBISKOM V SLOVENIJI:

VSO PODPORO KOROŠKIM SLOVENCEM

tudi v nadaljnjem boju za popolno zaščito in vsestransko enakopravnost

Prejšnji teden — 11. in 12. januarja 1973 — je bila osemčlanska delegacija koroških Slovencev na obisku v SR Sloveniji. To je bil po vrsti tretji obisk skupne delegacije obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev pri vladi in drugih forumih matičnega naroda. Namen obiska je bil v tem, da odgovorni predstavniki Slovenije podrobneje spoznajo položaj in problematiko slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, da se zastopniki koroških Slovencev zahvalijo za dosedanje podporo, ki so jo nudili naši narodnostni skupnosti slovenski in vsi ostali jugoslovanski narodi, in da v medsebojnih pogovorih pregledajo možnosti sodelovanja in oblike pomoči v nadaljnjih prizadevanjih za izbojevanje takih pogojev, v katerih se bodo koroški Slovenci lahko vsestransko razvijali kot dejansko enakopravna narodnostna skupnost.

Delegacijo, ki sta jo vodila predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Franci Zwitter in predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Jožko Tischler, je sprejel predsednik izvršnega sveta SR Slovenije inž. Andrej Marinc. Pri razgovorih na sedežu izvršnega sveta je bilo podrobno orisano stanje, v katerem živi slovenska narodnostna skupnost na Koroškem. Prikazane so bile razmere na žolškem področju; težave, ki jih povzroča gospodarska šibkost in dolgoletna načrtna zapostavljenost; nevarnost, ki jo pomeni delovanje protislovenskih sil in drobljenje narodnostne skupnosti z vnašanjem teorije o posebni skupini „vindišarjev“; predvsem pa problemi, ki nastajajo zaradi tega, ker še zdaleka niso bila izvedena vsa določila člena 7 državne pogodbe.

Posebej je bilo naglašeno, da nikakor ne gre samo za krajevne napise, marveč so nepovoljno rešena tudi številna druga vprašanja. Zlasti pa so koroške Slovence močno prizadeli dogodki v lanskem jeseni, ko je prišlo do pravih pogromov, podobnih akcijam tik pred prihodom nacizma, tako da tudi zdaj upravičeno govorimo o poživlivi fašističnih in nacističnih sil na Koroškem. Zaradi zadržanja oblasti ob teh dogodkih in še posebej spritno dejstva, da že skoraj 18 let zamažamo na izvedbo manjšinskih določil državne pogodbe, koroški Slovenci v danih razmerah ne moremo pričakovati, da bo Avstrija sama od sebe izpolnila svoje obveznosti ter sprejela rešitve, ki bi bile sprejemljive in zadovoljive. To je bil tudi vzrok, da smo se odločili za internacionalizacijo našega vprašanja in da smo za tozadevno pomoč zaprosili matični narod in Jugoslavijo kot sopolisnico državne pogodbe. Le podobna rešitev, kot jo je izbojevala Avstrija za južne Tirolce, bo lahko zagotovila ob-

Uradno sporočilo o obisku delegacije koroških Slovencev v SR Sloveniji

Ob koncu dvodnevne obiska predstavnikov obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev v SR Sloveniji je bilo objavljeno naslednje skupno sporočilo:

Na povabilo izvršnega sveta skupščine SR Slovenije je 11. in 12. januarja 1973 obiskala SR Slovenijo delegacija koroških Slovencev, ki so jo sestavljali: predsednik NSKS dr. Jožko Tischler, predsednik ZSO dr. Franci Zwitter, podpredsednika ZSO in NSKS dr. Pavle Apovnik in dr. Reginald Vospernik ter dipl. inž. Franc Einspieler, dr. Matevž Grilc, Rado Janežič in dipl. iur. Filip Warasch.

Delegacija koroških Slovencev je imela izčrpne razgovore s predsednikom izvršnega sveta Andrejem Marincem in njegovimi sodelavci Rudijem Čačinovičem, Francem Razdeškom, Jožetom Hartmanom in Markom Kosinom. Delegacija sta sprejela tudi podpredsednik skupščine SR Slovenije dr. Jože Brilej in podpredsednik republiške konference SZDL Vlado Beznik. V razgovorih je ves čas sodeloval tudi generalni konzul SFRJ v Celovcu Bojan Lubej. Gostje iz Koroške so obiskali tudi rektorja univerze v Ljubljani prof. dr. inž. Mirjana Grudna, I. gimnazijo v Ljubljani in prisostvovali predstavi „Romea in Julije“ v ljubljanski Drami.

V razgovorih na izvršnem svetu so predstavniki koroških Slovencev seznanili predsednika izvršnega sveta s svojim položajem ter problemi in se zabavili za odločno podporo, ki sta jo slovenski narodnostni skupnosti na Koroškem dajali SR Slovenija in SFR Jugoslavija vedno, posebno pa še ob nedavni protislovenski gonji. V razgovorih je bilo ugotovljeno, da sta se — ob podpiranju prizadevanj koroških Slovencev, da jim re-

publika Avstrija v skladu s svojimi mednarodnimi obveznostmi, avstrijskimi ustavnimi določili in svečanimi obljubami zagotovi pogoje za vsestranski narodnostni, kulturni in gospodarski razvoj — SFR Jugoslavija in SR Slovenija vseskozi zavzemali za ureditev položaja slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem in s tem za čimboljše medsebojne odnose z republiko Avstrijo. Kljub temu položaj slovenske manjšine še vedno ni zadovoljivo urejen in se je v zadnjem času z izpadi zoper dvojezične krajevne napise celo poslabšal.

Ponovno je bilo poudarjeno, da bosta SR Slovenija in SFR Jugoslavija kot država matičnega naroda in sopolisnica državne pogodbe odločno z vseni političnimi in mednarodno-pravnimi sredstvi, vključno z internacionalizacijo, podpirali prizadevanja koroških Slovencev, da v okviru republike Avstrije dobijo popolno manjšinsko zaščito, ki jim gre po državni pogodbi in drugih mednarodnih aktih ter določilih avstrijske ustave.

Izraženo je bilo skupno prepričanje, da bo republika Avstrija onemogočila protislovensko dejavnost ter ustvarila potrebne politične, pravne in materialne pogoje, da se bodo Slovenci na avstrijskem Koroškem lahko vsestransko razvijali kot dejansko enakopravna narodnostna skupnost. S tem bi bili postavljeni trdni temelji tudi za razvijanje in krepitev sodelovanja med SR Slovenijo in deželo Koroško, s tem pa tudi med SFR Jugoslavijo in republiko Avstrijo, kar je pomembno tudi za mir in stabilnost v tem delu Evrope, še prav posebno sedaj, ko so v teku priprave na konferenco o evropskem sodelovanju in varnosti.

stoj koroških Slovencev; zato pa je potrebna nadaljnja podpora matičnega naroda in mednarodne javnosti. V tej zvezi je bilo izraženo tudi mnenje, da koroški Slovenci ne moremo imeti zaupanja v komisijo, v kateri naj bi sodeloval predstavnik tistih krogov, ki igrajo vodilno vlogo pri vseh protislovenskih izpadih in ki že pol stoletja z uspehom preprečujejo vsako rešitev življenjskih vprašanj slovenske narodnostne skupnosti (nikakor pa ni bil „na tujih tleh“ sprejet sklep o bojkotiranju komisije, kakor to zdaj skušajo zlobno podtikavati).

Predsednik Marinc je na izvajanja članov delegacije zagotovil, da bo Slovenija in preko nje vsa Jugoslavija koroškim Slovincem tudi v nadaljnjem boju za dosego popolne zaščite in vsestranske enakopravnosti nudila vso podporo, pri čemer bo izkoristila vse možnosti, ne samo notranje, marveč tudi mednarodne, ki izvirajo iz državne pogodbe. Podpora koroškim Slovincem je enotna stvar vse Jugoslavije, kajti v vseh republikah je prišla do izraza podpora in zahteva, da mora Avstrija izpolniti svoje obvezno-

sti. Pri tem je predsednik Marinc poudaril, da je državna pogodba minimalni program, ki ga mora Avstrija začeti resno spoštovati, kar velja tako glede slovenske in hrvaške manjšine, prav tako pa tudi glede delovanja raznih skupin proti Jugoslaviji.

Jugoslavija je imela v preteklosti dovolj potrpežljivosti, je ugotovil predsednik Marinc. Opozoril je na njeno pripravljenost in željo po čim tesnejših stikih in sodelovanju z Avstrijo, vendar pa pri tem — kakor je dejal — specifično postav-

ljamo problem manjšin, ki morajo biti most in pogoj dobrososedskih odnosov. Menil je, da je primerjava z Južno Tirolsko povsem na mestu, kajti nikakor ni važna številska moč manjšine; v sodobni Evropi to ni argument, temveč gre za načelen odnos do vsake skupnosti in njenega razvoja.

V svojih izvajanjih je predsednik izvršnega sveta orisal tudi sedanji notranji in mednarodni položaj Jugoslavije ter poudaril, da gre za utrjevanje in poglobljanje načelne usmeritve Jugoslavije, ki slej ko prej pomeni neuvrščeno navzven, na znotraj pa samoupravno organizirana socialistična družba. Konfliktov, do katerih tu in tam prihaja, nikakor ne dramtizirajo. Mi tega ne jemljemo tragično, je dejal predsednik Marinc, zunaj pa to zlorabljajo proti nam in nam prihajajo z najrazličnejšimi podtikavanji. Vendar zaradi tega ne bomo odstopili od svojih načel. Nadalje je naglasil, da se Jugoslavija ne sme vmešavati v notranje zadeve Avstrije, toda kot matična domovina in kot sopolisnica državne pogodbe ima vso pravico zahtevati, da Avstrija v celoti izpolni vse svoje obveznosti, ki jih ji nalaga državna pogodba. „Ob eskalaciji šovinistične gonje na Koroškem — je ob koncu poudaril predsednik Marinc — je v Jugoslaviji in Sloveniji prišlo do reakcije, pa ne samo na vrhu, temveč v najširših množicah. Časa potrpežljivosti je zvrhana. Na deklaracijah ne moremo graditi našega nadaljnega sodelovanja z Avstrijo, položaj manjšine pa je pogoj dobrih sosedskih odnosov.“

V nadaljnjem pogovoru, v katerem so sodelovali tudi drugi člani izvršnega sveta, so bile proučene možnosti, kako bi Slovenija in Jugoslavija lahko konkretno pomagala koroškim Slovincem. Pri tem so bila posebno poudarjena vprašanja gospodarskega sodelovanja ter podpora pri uresničevanju načrtov za zgraditev slovenskega Kulturnega doma v Celovcu ter osnovanja lastnega znanstvenega inštituta koroških Slovencev. Ugotovljeno je bilo, da bi akcija za zgraditev Kulturnega doma lahko pomenila množično podporo Slovencev v matični deželi rojakom na Koroškem.

Po razgovorih na sedežu izvršnega sveta SR Slovenije je predsednik Marinc na čast delegaciji koroških Slovencev priredil kosilo v vili Področnik. Ob tej priložnosti je izrazil željo, naj bi bil ta obisk pri matičnem narodu predstavnikom koroških Slovencev vzpodbuda za nadaljnje težko delo v korist slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. „Ostanite močni in mi vam bomo nudili vso podporo v okviru možnosti, ki nam jih daje mednarodni položaj Jugoslavije.“

